

In mijn paspoort staat dat ik op 16 juli 1949 geboren ben. Dat maakt dat ik, menselijk gezien, aardig belegen ben. De Salami moet al een heel stuk op smaak zijn. Toch verklaart die leeftijd op geen enkele wijze wie ik ben, want mijn verleden gaat vele, vele eeuwen terug. En de verworvenheden die ik in dit leven, als bal-last of als een schat aan talenten, meedraag zijn vele millennia en levens ouder. Deze volle rugzak, die ik bij mijn geboorte mee-droeg, bepaalde niet alleen met welke gevoelens en eigen-schap-pen, ik als Lowieke het eerste levenslicht zag. Nee, zij vormden in belangrijke mate ook de manier waarop ik, tot op de dag van vandaag, met mijn huidige leven omga.

De eerste reis naar een vorig leven maakte ik in 1983. Toen werd de deelnemers tijdens een workshop van Henri Vidal de Saint Germain gevraagd om naar een leven te gaan waaraan zij een be-paald talent te danken hadden. In de eerste beelden zag ik mijzelf zitten achter een groot, diepdonker houten bureau dat lag bezaaid met vellen dicht beschreven papier. Ik zat te schrijven en zag dat ik gekleed was als een deftige heer. Uit de kleding en de inrichting van de kamer maakte ik op dat het eind negentiende eeuw moet zijn geweest. Ik moest onmiddellijk denken aan Willem Kloos, de dichter/schrijver die op mijn literatuurlijst stond, maar waarvan ik alleen de dichtregel "Ik ben een God in het diepst van mijn ge-dachten" ooit gelezen had. Tot het moment dat ik ontdekte dat een mens veel meer is dan zijn gedachten heb ik me af en toe die Willem Kloos gevoeld.

Dat ik ooit schrijver ben geweest en schrijven mij in het bloed zat leek niet onlogisch. Een eeuw later, ten tijde van de betreffende workshop, verdiende ik mijn geld als journalist. Schrijven ging mij gemakkelijk af en goochelen met woorden deed ik al vanaf het moment dat ik kon praten. Ik was in een vorig leven dus schrijver. Stel je voor, misschien wel een gevierde Tachtiger of an-dere beroemde pennenridder!

Na de volgende vraag van Henri werd deze droom echter de grond in geboord. "Ga nu naar een situatie waar je dit talent te gelde maakt." zei hij. En vervolgens zag ik vanuit een kleine ver-hoging een kerk vol mensen voor mij. Ik stond op de kansel en mijn uitgeschreven preek lag op een kleine kathedr voor mij. Het kerkvolk was hoofdzakelijk in zwart gekleed en het interieur miste de praal en luister van een katholieke kerk. Ik moest wel een dominee zijn die een tijdje daarvoor achter dat deftige bureau in zijn studeerkamer aan de wekelijkse preek had zitten schrijven.

Vorige levens

De dominee in mij

In mijn huidige leven heb ik weinig met dominees en het protestante geloof. Ik ben rooms katholiek opgevoed en ken de bijbel alleen uit de epistels en evangeliën die zondags tijdens de mis werden voorgelezen. Psalmen en het zingen ervan zijn mij vreemd. Ik ben ook helemaal niet Bijbelvast. Protestantse diensten lijken mij saai en het luisteren naar een eindeloze preek moet een marteling zijn. Van alle geloven en religies zou ik deze saaie godsdienst als een der laatste kiezen.

Maar ik ben wél dominee! Al vanaf mijn jongste jaren heb ik de drang om uit te dragen, te vertellen en te overtuigen. Preken, dus. Zaken die ik geloof en waardevol vind wil ik “verkondigen”, zeker als het om boven-aardse onderwerpen gaat. Anderen laten weten hoe ik het leven zie en hen ervan overtuigen dat zij iets met deze visie kunnen. Ik doe het niet om er zelf beter van te worden, om mezelf te overtuigen of me daardoor meer of superieur te voelen. Nee, ik voel een oprechte behoefte om de ander iets mee te geven. Het is de leraar, de dominee in mij.

Eigenlijk hoef ik aan deze prediker in mij weinig woorden vuil te maken. Hij is er altijd geweest. Ik zat niet voor niets op school bij de Dominicanen, de Orde der Predikheren! Ik ben een dienaar van het woord. Lees dit boek en je weet dat je met een gereïncarneerde dominee te maken hebt.

De Griekse priesteres

Het geestelijke en goddelijke heeft in meerdere levens een belangrijke rol gespeeld. Zo was ik in de Griekse tijd een priesteres. Uit een groot aantal jonge meisjes werd ik geselecteerd om opgeleid te worden tot dienaar van de goden. Of ik, zoals in Delphi, als orakel dienst deed weet ik niet. Wel heb ik mijzelf gezien bij het uitvoeren van ingewikkelde rituele en het uitvoeren van plechtige dansen. Gekleed in prachtige jurken zweefden wij over een marmeren vloer en bewezen wij de goden eer. Uiterlijke schoonheid speelde ook in die tijd al een grote rol dus toen ik ouder werd en minder aan de gestelde normen voldeed, werd ik afgedankt. Ik eindigde dat leven als een eenzame, in de steek gelaten vrouw. Ik kan mij voorstellen dat het gevoel waarmee zijn toen overleed in mijn huidige leven regelmatig de kop heeft opgestoken. Ervaringen waarin ik, buiten eigen schuld, zomaar aan de kant werd geschreven sneden als een Stanley mes door mijn ziel en hebben de nodige littekens achter gelaten.

De gebroken Heler

Een ander leven dat ongetwijfeld zijn uitwerking niet heeft gemist, speelde zich af in de Middeleeuwen. Ik zag mijzelf staan aan de oever van een rivier. Als een soort Johannes de Doper legde ik zieken de handen op en uit het grote aantal mensen dat

mij omringde kon ik opmaken dat dit niet zonder succes was. Ik heelde uit naam van God. Maar deze medaille had zijn keerzijde, want hoewel ik zei dat ik de genezende kracht van Christus kreeg, werd ik door de katholieke magistraten toch als concurrent gezien. Hoe ze het verzonnen weet ik niet, maar volgens hen dankte ik mijn macht aan de duivel en was ik een gevaar voor het zielenheil van hen die ik alleen maar wilde helpen. Omdat ik weigerde hun visie te delen werd ik in een natte, donkere kerker geworpen. Had ik wel toegegeven een speeltuig van satan te zijn, dan was mij ongetwijfeld hetzelfde lot ten deel gevallen! Of ik officieel berecht ben heb ik niet ontdekt. Ik heb wel meegemaakt hoe ik daar zonder eten en drinken langzaam wegteerde. Op mijn buik had ik een open wond waarin de maden krioelden. Het Licht ging heel langzaam uit. Het moet vele weken geduurd hebben voordat mijn Ziel het lichaam verliet en ik door lichtende wezens werd opgewacht om mijn reis door vele levens te vervolgen.

Wat heb ik uit dit leven overgehouden? Het zal niet weinig zijn. Een fikse koppigheid bij het vasthouden aan mijn idealen is in ieder geval een opvallende karaktertrek. Maar ook hier ervoer ik, net als de Griekse priesteres, de verbijstering om buiten spel te worden gezet. Buiten mijn schuld. Ik werd publiekelijk aan de schandpaal gezet en mijn goede bedoelingen werden vervormd tot grove beschuldiging die leidden tot een pijnlijke en onmenselijke dood. Een onrechtvaardiger lot is nauwelijks denkbaar en heeft mijn gevoel van rechtvaardigheid in het leven van nu zonder enige twijfel enorm aangewakkerd. Tegelijkertijd heeft deze ervaring ook gezorgd voor een diepe angst om opnieuw, tenminste in de ogen van de autoriteiten, iets verkeerd te doen.

Een van de grootste verworvenheden uit het leven van deze Johannes is het grote Vertrouwen dat ik altijd heb gehad. Ik herinner mij dat ik, ondanks de ontberingen in die kerker, nooit aan God en mijzelf heb getwijfeld. Alles, ook mijn grootste ellende, had zin en was een zegen voor mijn Ziel. Deze kracht, dit vertrouwen heeft mij ook tijdens het levenspad dat ik op dit moment volg heel vaak op de been gehouden.

De laatste en belangrijkste overeenkomst met mijn Middeleeuwse Heler is dat hij ook werkte met Licht en energie. Dat hij geloofde in een Goddelijk kracht die kan genezen en tot nog veel meer in staat is. Dit vermogen straalde uit zijn handen maar werd duizendvoudig versterkt door de kracht van zijn Geest. Door zijn geloof en vertrouwen. In mijn werk als therapeut werk ik ook erg veel met Licht en ik heb de verbluffende werking ervan heel vaak

mogen beleven. Als ik mijn handen boven iemand hou wordt dit dikwijls als een aangename warmte ervaren, zelfs als ze meer dan een halve meter verwijderd zijn. Hoewel ik niet pretendeer genezende handen te hebben is het me meerdere malen overkomen dat ongemakken, zoals hoofdpijn of kou, in een paar minuten als sneeuw voor de zon verdwenen.

Daarnaast is mij door mijn Gidsen verteld dat een van mijn taken is de mensen te overtuigen van de rol en de kracht van het Licht. Ik sta daarbij niet meer in een lendedoek aan de oever van een rivier, maar ben therapeut en probeer schrijvend en (s)prekend mijn missie te vervullen. Ik hoop dat dit boek hierbij een belangrijke rol zal spelen.

Als reïncarnatietherapeut heb ik ontdekt dat het laatste leven vóór het huidige dikwijls de meeste sporen nalaat. Dat is best begrijpelijk als je ervan uit gaat dat dit leven nog het verst in het "geheugen" ligt. Zeker als dat vorige leven plotseling is geëindigd en er weinig mogelijkheden waren om het "netjes" af te sluiten, zijn veel her-inneringen niet alleen vers, maar ook nauwelijks verwerkt. In andere levens is de lading er nog niet vanaf gegaan, zodat zo'n laatste leven het meest kan doorwerken in de mens die wij nu zijn.

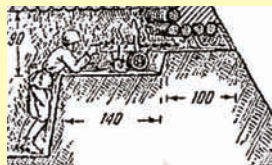
Dit geldt zeker voor mij! Ik ben ervan overtuigd dat de gevoelens en ervaringen van mijn Russische soldaat Sergey mij op allerlei manieren hebben beïnvloed. Vanaf de allereerste dag dat ik weer op aarde kwam tot de dag van nu.

Soms lijken levens erg veel op elkaar. Je maakt in het ene leven dingen mee, die zich herhalen totdat je er op de een of andere manier mee afgerekend hebt. Is bedrog een thema door je levens heen, dan krijg je daar keer op keer mee te maken. Hetzelfde kan gelden voor het verlies van geliefden, eenzaamheid, bepaalde angsten, onderdanigheid of macht. De overeenkomsten tussen mijn huidige leven en dat van Sergey zijn echter ver te zoeken. Sergey werd hoogstwaarschijnlijk maar een jaar of twintig oud. Hij stierf aan het Russische front tijdens de opmars van de Duitsers. Het moet vóór de lente van 1942 geweest zijn, want tot die tijd waren de nazi's aan de winnende hand en konden de Russen zich slechts terugtrekken of verdedigen. Sergey bemande met een kameraad een provisorisch opgeworpen bunker. Zijn maat stond op een klein plateau en bediende een mitrailleur waarmee hij door een kleine spleet op de naderende vijand schoot. Sergey, of beter: ik haalde banden met kogels uit ijzeren kistjes en gaf die aan mijn schietende makker. Af en toe keek ik door de opening en zag ik in de verte tanks met daartussen rennende soldaten dichterbij komen. Het zweet droop van onze gezichten en het rattelende geluid van het machinegeweer teisterde onze oren. Nog voordat de tanks onze bunker hadden bereikt waren de kogels op. Vertwijfeld keken we elkaar aan. We wisten dat ons nog maar één mogelijkheid restte, overgave. Capituleren!

Wij openden aan de achterkant van de bunker een klein vierkant luik en klommen naar buiten. Ik liep linksom rond de bunker, de handen hoog in de lucht. Toen ik de voorkant bereikte stormde een brullende soldaat op mij af. Ik weet niet hoe hij mij raakte, maar in een flits lag ik met mijn rug op de grond. Ik voelde zijn zware, bemodderde laars in mijn maag en op hetzelfde moment

Sergey, mijn Russische soldaat

WO II, Rusland 1941

Capituleren

doorboorde zijn bajonet mijn borstkast. Een warm gevoel straalde vanuit mijn hart naar alle kanten. Er was geen pijn maar toch kromp mijn lichaam ineen. Ik nam opnieuw de houding aan waarin ik, nog geen twintig jaar eerder, in de baarmoeder moet hebben gelegen. Toen werd alles grijs.

Mijn eerstvolgende herinnering was dat ik op het tafereel neerkeek. Verdwaasd en onthutst. De Duitser was verdwenen en ik zag mijn lichaam in een kuil van donkere modder. De grond was drassig en vuil zodat ik de kleur van bloed niet kon onderscheiden. Ik besepte dat ik dood was. Vermoord. Tegen alle oorlogswetten en regels van fatsoen als een beest afgeslacht. Waarom? Hoe moet het met de mensen thuis? Hoe kan ik Rusland nu nog bevrijden? Dit mag niet, dit kan niet!

Zwakke longen

Probeer je de vertwijfeling voor te stellen van een jonge, gezonde vent. Vol idealen over vrede, dromen over de bevrijding van zijn vaderland. Een harde vechter die weet dat hij verloren heeft en zich overgeeft. Om vervolgens door een bajonet in zijn borstkast uit het leven te worden gerukt. Als je dit lukt Weet je een beetje met welke gevoelens ik, in menselijke tijd gemeten, een jaar of zeven later geboren werd.

Gelukkig waren die gevoelens meestal diep in de kelders van mijn onderbewuste verborgen. Zij hebben mijn leven niet vernietigd, zoals dikwijls bij plotseling overleden en snel gereïncarneerde zielen wel gebeurt. De positieve kanten hebben in mijn leven als Lowie gelukkig in ruime mate de overhand gehad. En toch heeft Sergey zoveel voor mij betekent dat ik zijn erfenis niet onbesproken kan laten. Hij is een beetje wie ik ben.

Allereerst mijn gezondheid. Die is altijd goed tot zeer goed geweest. Met uitzondering van mijn longen. De enige "ziektes" die ik heb gekend hebben daarmee te maken. Bronchitis en astma. Voor bronchitis ben ik waarschijnlijk iets gevoeliger dan normaal zodat ik een aantal antibiotica-kuurtjes achter de rug heb. Mijn longinhoud is dan ook enigszins te laag, al heb ik het tegenwoordig gelukkig nooit benauwd.

Dat was wel het geval toen ik astma kreeg in de tijd dat ik in militaire dienst moest. Op mijn achttiende was ik goedgekeurd om het vaderland als soldaat te mogen dienen. Omdat ik studeerde had ik recht op uitstel maar omdat ik enkele jaren later niet op tijd was afgestudeerd dreigde de dienstplicht mij toch op te slokken. Totdat, ik weet het zeker, Sergey mij te hulp schoot. In de periode dat ik mij voor het eerst zorgen begon te maken over een

mogelijke oproep, die mijn studie anderhalf jaar zou onderbreken, kreeg ik astma! Ik had weliswaar een kat maar in mijn jeugd, toen wij thuis altijd katten hadden, was dat nooit een probleem geweest. Een onderzoek wees uit dat ik voor meer dan twintig stoffen allergisch was. Zelfs voor pollen en schilfertjes van de menselijke huid. En nu waren de aanvallen zo heftig dat ik om de haverklap dichtsloeg en medicijnen nodig had om de benauwdheid te bestrijden en voorkomen.

Het was geen prettige tijd, al wisten de pillen veel kwaad te voorkomen. Wel vroeg ik een herkeuring aan, want met astmatische soldaten win je immers geen oorlog.

Ik kreeg een oproep om naar het militaire hospitaal in Utrecht te komen. Daar moest ik door een mondstuk een paar keer een fikse teug histamine inademen. Ik deed enorm mijn best, want ik had geen benul welke reactie de dokter verwachtte. Die reactie liet echter niet lang op zich wachten. Zó benauwd heb ik het nog nooit gehad! Binnen een seconde dacht ik dat ik nooit meer op adem zou komen. Alsof een bajonet midden in mijn borstkast werd geplaatst. De test was een succes.

Een half uur later deelde de kolonel-dokter mij met spijt in zijn ogen mee dat ik het anti-communisme-bondgenootschap niet mocht komen versterken. Soldaten moesten immers wel eens in hooi overnachten en dan..... En de rook van kanonnen kon lastig zijn.... Ik begreep het. Misschien vond ik het jammer, opperde de kolonel, maar toch moest hij mij afkeuren. Definitief. Nooit een oorlog voor mij!

Juichend verliet ik het hospitaal in Oog in Al. Daar was ik mooi vanaf. Ook het probleem of ik als linkse student misschien dienst moest weigeren, met alle nare consequenties zoals een paar jaar Veenhuizen, was - letterlijk - uit de lucht.

Van de astma was ik niet genezen, maar met een schonere woning zonder kat en af en toe een pil was er heel goed mee te leven. Bovendien kwam ook aan deze tijd een eind.

Een aantal jaren later, nadat ik de workshop "Schouwen in vorige levens" bij Henri Vidal de St. Germain had gevolgd, besloot ik een individuele sessie te beleven. Het lukte niet meteen om eenvoudig, via een geleide fantasie, een vorig leven binnen te gaan. Daarom vroeg Henri me wat ik voelde. Ik merkte dat ik ik het warm had. Niet prettig, een beetje angstig. Henri informeerde wanneer ik dit eerder had gevoeld en via een paar stappen terug in de tijd belandde ik zowaar in de baarmoeder. Daar was het dus niet zo prettig geweest als meestal wordt verondersteld.

Voorgoed afgekeurd!

Geen astma meer

We gingen nog een stapje verder terug. Plotseling hing ik boven de Russische soldaat die je hierboven hebt leren kennen. Het was niet moeilijk om in zijn lichaam en nog verder in de tijd terug te gaan. Zo liepen wij door het leven van een Russische jongen, die afscheid neemt van zijn ouders en het kleine boerderijtje om voor het vaderland te gaan vechten. Hij is vol van idealen en vertrouwen en ik herken hiervan veel in mijzelf. Hij maakt verschillende veldslagen mee, weet zich een keer te redden door zich dood te houden en komt tenslotte in die bunker met zijn kameraad. Geen kogels meer. Overgave. Laars op de borst. Bajonet. Dood.

Onder begeleiding van Henri heb ik de bajonet uit het lichaam getrokken, de wond geheeld en afscheid van dat leven genomen. Aan de gevoelens van de pas overleden soldaat hebben we geen aandacht besteed en ze zijn toen niet geheeld. Zij hebben in de rest van mijn leven dan ook nog een grote rol gespeeld. De wond in mijn longen hebben wij daarentegen uitstekend genezen, want vanaf dat moment heb ik geen astma meer!

Eén zijn met Sergey

Ik was vijfendertig toen ik voorgoed van mijn longproblemen werd bevrijd. Tot die tijd heb ik Sergey's bajonet met mij meegedragen. Meestal zonder het te weten. Maar als ik in het nauw werd gedreven, mij volkomen machteloos voelde of onschuldig werd afgemaakt voelde ik zijn wond weer in mijn borst. Ik weet zeker dat het zweet bij hem uitgebroken moet zijn, want bij mij gebeurde dan hetzelfde. Het is moeilijk na te gaan wanneer ik het meeste last had van mijn longen, maar ik weet bijna zeker dat in die perioden ook mijn spanningen het grootste waren. Het is in ieder geval heel duidelijk dat de symptomen het ernstigst werden toen ik opnieuw soldaat dreigde te worden. Dát nooit meer, moet iets in mij hebben gezegd. Dan liever astma! En zonder te simuleren werd ik dus afgekeurd. Op lichamelijke gronden.

Toch was de psychische en gevoelsmatige erfenis van Sergey vele malen groter dan het fysieke ongemak. Tot op de dag van vandaag kleuren zij nog steeds mij leven. Je leest hierover in het verloop van dit boek. Daarom ga ik er niet uitgebreid over vertellen. Je kunt veel beter proberen je te identificeren met die jonge knaap. Jij vecht voor een rechtvaardige zaak tegen een agressor wiens daden op geen enkele manier te verontschuldigen zijn. Jij bent idealistisch en vooral naïef. Met de handen omhoog, ervan overtuigd dat je gevangen wordt genomen, loop jij je dood tegemoet. Niet alleen jij, maar ook je Vertrouwen wordt vervolgens op beestachtige wijze afgemaakt. En zó ga je verder.

Word even één met Sergey en je Weet precies wat ik be-doel!

Ik ben geboren in Nijmegen en heb daar tot mijn zesentwintigste gewoond. Ik hield van die stad en herinner me dat ik als jongen van acht met mijn vader de onderstad verkende. Het was het oudste gedeelte van de stad en lag tegen de heuvel die vanaf de Waal omhoog loopt naar het centrum. We liepen daar op glibberige kinderkopjes door nauwe, steile steegjes terwijl mijn vader trots vertelde over hoe het vroeger was geweest. Er waren nog wel wat oude huizen en pakhuizen, maar veel was verdwenen bij het bombardement dat Nijmegen op 22 februari 1944 trof. Dit bombardement heeft mijn leven voor een groot deel bepaald. Sterker nog: zonder dit oorlogsgeweld, ruim vijf jaar voor mijn geboorte, was ik er niet geweest.

Het was op een zondag, ik denk in 1989. Mijn broer was 25 jaar getrouwd en bij wijze van verrassing had hij voor de gasten een bezoek gepland aan het Oorlogsmuseum in Groesbeek. Dat lag op een steenworp afstand van zijn huis dus wij konden er lopend naar toe. Het was interessant al kon ik mij een plezieriger omgeving voorstellen om je bruiloft te vieren. Maar omdat het museum zich vooral richtte op de gewonnen veldslag rond Nijmegen in september 1944 zat er toch een feestelijk tintje aan het bezoek. De zalen stonden dan ook vol met herinneringen aan de verovering van Nijmegen en de belangrijke Waalbrug tijdens Operatie Market Garden. Dat is dezelfde operatie waarin de slag om Arnhem niet is gelukt. Arnhem was toen een brug te ver.

Tussen het materiaal over de bevrijding van Nijmegen werd ook aandacht besteed aan het bombardement in februari van hetzelfde jaar. Volgens officiële lezingen konden Amerikaanse bomwerpers hun doel in Duitsland toen niet bereiken en waren zij gedwongen om te keren. Met hun bommenlast aan boord. Om de missie niet nutteloos te maken werd besloten de bommen op een willekeurige Duitse stad te gooien. Ze dachten boven Kleve te vliegen toen de luiken werden geopend, maar de stad daar beneden was Nijmegen.

Ergens in een hoek van het museum hing enigszins verloren een foto van dat bombardement. Hij was vanuit een van de bommenwerpers genomen en door de wolken heen zag je een stukje van de stad. Aan de loop van de straten en spoorlijnen herkende ik de wijk waar ik zelf had gewoond, vlak aan de spoordijk ten westen van het station. Als een soort uiteenspattende rozen van stof zag ik hoe op verschillende plaatsen bommen insloegen. Met mijn vinger zocht ik op de foto de kruising van de Marialaan en de

De bom

De foto

Nijmegen, 22 februari 1944
13.28u

Krayenhofflaan. Daar stond het huis van mijn vader, waarvan ik wist dat het ook door een bom getroffen was.

Toen sloeg bij mijzelf de bom in! Precies op die plek, op een foto die exact op dát tijdstip vanuit een Amerikaans vliegtuig genomen was, zag ik een stofwolk! Op dát moment, even voor half twee in de middag van 22 februari 1944, vernietigde een bom de bakkerswinkel van mijn vader. Uit verhalen wist ik dat mijn vader een seconde eerder met mijn broer van vier op zijn arm vanuit het winkelpand de bakkerij was ingerend. Die was door een nauw gangetje van het huis gescheiden. Exact op dát moment keek hij om en zag hij zijn huis instorten. Onder het puin lagen, samen met tientallen mensen die na het luchtalarm de winkel waren ingevlucht, zijn vrouw, oudste zoon en dochter. De eerste twee werden later verminkt en nauwelijks herkenbaar onder het puin uitgehaald. Zijn dochter en mijn latere zus Lies was gered doordat een omgevallen muur haar had afgeschermd tegen het instortende puin.

Hoe groot is de kans dat je een foto in handen krijgt van die ene seconde in februari 1944? Er vielen miljoenen bommen over heel Europa. Een fractie van de inslagen werd gefotografeerd. En ik moet net die ene foto onder ogen krijgen. Toeval? Ja, toeval is wat je toe-valt! Soms zelfs letterlijk uit een Amerikaanse bommenwerper.

Ik heb heel veel onverklaarbare dingen meegemaakt in mijn leven. Dit was het grootste! Daar hing een foto van het ogenblik waarop mijn vader zijn vrouw, zijn zoon en zijn winkelpand verloor. Op de seconde nauwkeurig genomen vanuit een Amerikaanse bommenwerper op 5300 meter hoogte! Die foto zag ik, vijfenvestig jaar later, ergens in een uithoek van het museum. Een foto van het moment dat de start van mijn leven heeft bepaald en ook later, vooral in mijn jeugd, erg belangrijk is geweest. Een foto van het bombardement van Nijmegen. Het bombardement van mijn vader. Mijn bombardement.